

عنوان مقاله:

درختی که تلخ آمد او را سرشت... (درباره سه بیت مشهور منسوب به فردوسی و سابقه و سیر تقلید از آنها در شعر فارسی)

محل انتشار:

فصلنامه جستارهای نوین ادبی، دوره 49، شماره 2 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسنده:

سجاد آیدنلو - دانشیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور ارومیه

خلاصه مقاله:

در هجوناامه منسوب به فردوسی سه بیت معروف وجود دارد که ضبط اصلی آنها مطابق با کهنترین منابع چنین است: درختی که تلخ آمد او را سرشت و از جوی خلدش به هنگام آب سرانجام گوهر به کار آورد گرش درنشانی به باغ بهشت به بیخ انگبین ریزی و شیر ناب همان میوه تلخ بار آورد این سه بیت که به احتمال بسیار، بر الگوی دو بیت از آفرین نامه بوشکور بلخی ساخته شده، به دلیل شهرت انتساب به فردوسی و هجوناامه نامدار او بسیار مورد توجه و تقلید شعرای دیگر قرار گرفته است؛ به طوری که میتوان آن را یکی از پرتقلیدترین قطعات شعری منسوب به فردوسی و حتی تاریخ شعر فارسی دانست. قدیمترین استقبال از این سه بیت در فرامرزنامه بزرگ (اواخر قرن پنجم) است و پس از آن از سده هشتم و نهم به بعد، گویندگان مختلف به نظیرهگویی آن برخاستهاند که مشهورترین آنها چهار بیت هاتفی جامی است. در این مقاله چهارده نمونه از تقلیدها و قطعات مشابه سه بیت منسوب به فردوسی، به ترتیب تاریخی معرفی و بررسی شده است.

کلمات کلیدی:

فردوسی، هجوناامه، ابیات منسوب، تقلید، هاتفی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/628800>

